

Kommunledningsförvaltningen

Yttrande över betänkandet SOU 2024:50 Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (Fi2024/01521)

Enköpings kommun ser positivt på flera av förslagen i betänkandet. Samtidigt anser vi att vissa förslag kan anpassas ytterligare för att bättre möta de specifika utmaningar och behov som tillväxtkommuner står inför. Dessutom ser vi ett ökat behov av att främja ett mer omfattande samarbete mellan kommuner för att möjliggöra effektivare resursanvändning och stärka den gemensamma utvecklingen.

Riktade statsbidrag

Kommunen ser positivt på att 17 riktade statsbidrag ändras till att ingå som generellt statsbidrag till kommunsektorn. Vidare delar vi kommitténs förslag om att inrätta principer för användning och kriterier för utformningen av riktade statsbidrag. Det skapar bättre förutsättningar för långsiktighet och mindre administration.

Kommuner med tillväxt

Kommuner, som växer snabbt i befolkning och näringsliv, står inför unika utmaningar, såsom behov av snabb utbyggnad av infrastruktur, bostäder, och service. Vi anser att förslagen i betänkandet skulle kunna ta större hänsyn till de särskilda behov som dessa kommuner har, då de i dagsläget riskerar att hamna i ett mellanläge där nationella riktlinjer är för tröga och kommunala resurser inte räcker till.

Vi rekommenderar att utredningen föreslår särskilda mekanismer för att stödja tillväxtkommuner i deras snabbare utvecklingstakt. Detta skulle kunna innebära:

- Särskilda statliga finansieringsprogram som riktar sig till kommuner med stark tillväxt, för att hantera ökade investeringar i exempelvis kollektivtrafik, skolor och annan nödvändig infrastruktur.

Samarbete

Kommunen ser ett stort behov av att stärka samarbetet mellan kommuner, särskilt när det gäller gemensamma utmaningar såsom bostadsbyggande, infrastrukturutveckling och hantering av klimatpåverkan. Samarbete mellan kommuner kan vara en förutsättning för att effektivt kunna hantera utmaningar, särskilt för mindre eller mellanstora kommuner som inte har tillräckliga resurser på egen hand.

Vi föreslår att utredningen mer konkretiserar hur kommunerna kan ges incitament för att samarbeta över kommungränserna. Exempel på detta kan vara:

- Statligt finansierade program för samverkan inom exempelvis bostadsbyggande och infrastrukturutveckling, där kommuner som aktivt samarbetar med grannkommuner premieras.
- Ökad statlig rådgivning och samordning för mellankommunala samarbeten, särskilt kring hållbar utveckling, klimatanpassning och digitalisering, där resurser och kompetens kan delas mellan kommuner.